provincie :: Utrecht

College van Gedeputeerde Staten
statenbrief

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie

Datum	:	14 november 2011
Uw kenmerk	:	**2011MME85**
Ons kenmerk	:	8096FA37
Contactpersoon	:	Sieta de Vries
E-mail	:	Sieta.de.vries @provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr.	:	2552
Bijlage(n)	:	1

Onderwerp: Biomassapotentieel Provincie Utrecht

Voorgestelde behandeling: ter kennisname

Geachte dames en heren,

Inleiding
Ons college heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de hoeveelheid biomassa in de Provincie Utrecht. In deze studie is ook geschat hoeveel energie gegenereerd kan worden met deze biomassa en hoeveel biomassa al wordt ingezet voor energietoepassingen. Bijgevoegd vindt u het rapport Biomassapotentieel Provincie Utrecht. Hieronder geven wij aan hoe wij onze ambities op het gebied van biomassa en bio-energie willen verankeren in bestaand beleid en welke rollen wij daarbij op willen nemen.

Aanleiding
In 2010 zijn wij gestart met de voorbereidingen voor een visie op het gebied van biomassa. Reden hiervoor is dat biomassa goede mogelijkheden biedt voor de opwekking van hernieuwbare energie. Daartoe is eerst inzicht nodig in de hoeveelheden biomassa en de huidige en toekomstige verwerkingsmogelijkheden. Dit is beschreven in bijgevoegde potentieelstudie. Inmiddels ligt het meer voor de hand om geen aparte biomassavisie op te stellen maar de resultaten te verwerken in de Provinciale Structuurvisie (PRS), Economische Visie en bijbehorende Innovatieagenda (uitwerking Economische Visie 2020) en de Landbouwvisie.

Voorgeschiedenis
Zoals blijkt uit het rapport van Jeremy Rifkin (Utrecht Roadmap to a Third Industrial Revolution), biedt biomassa goede mogelijkheden voor de opwekking van hernieuwbare energie en is daarom onderdeel van één van de vijf pijlers om bij te dragon aan een klimaatneutrale provincie.

Essentie / samenvatting:
In het coalitieakkoord hebben wij de ambitie uitgesproken om het aandeel duurzame energie te vergroten, en daarbij vooral gebruik te maken van andere technieken dan (grootschalige) wind. Deze ambitie wordt bestendigd in de Provinciale Structuurvisie 2013-2025 (PRS), de Economische Visie 2020 en de Landbouwvisie.
In het voorontwerp ***PRS*** wordt energie aangemerkt als provinciaal belang en wordt aangegeven dat het mogelijk is om 10% duurzame energie op te wekken in 2020. Bio-energie voorziet in een relatief gering deel van de totale energiebehoefte, maar gezien het streven van de provincie is biomassa een essentiële bron in de Utrechtse energiemix. Daarom is in het voorontwerp ***PRS*** aangegeven dat energie uit biomassa wordt gestimuleerd en dat de beschikbare biomassa zo efficiënt en duurzaam mogelijk moet worden ingezet. Daarbij zullen voorwaarden opgenomen worden die afhankelijk zijn van de schaalgrootte van biomassainstallaties.

In de ***Economische Visie 2020*** kiezen wij er onder meer voor in te zetten op de duurzaamheidseconomie. Daarbinnen zijn duurzame opwekking van energie en kennis over de invoering van duurzame technieken twee belangrijke speerpunten. In de Economische Visie wordt ruimte geboden om duurzame energie actief te ondersteunen bijvoorbeeld met pilots voor innovatie, haalbaarheidsstudies en proeftuinen voor nieuwe technologieën en werkwijzen die breed toepasbaar zijn, zoals de invoering van slimme energienetwerken (smart grids).
In de ***Landbouwvisie*** geven wij aan dat de Utrechtse landbouw, naast energiebesparing, kan inzetten op het verduurzamen van het eigen energiegebruik door middel van de aankoop van 'groene' energiebronnen, dan wel door de productie van eigen duurzame energie. De boer kan grondstoffen leveren voor het opwekken van duurzame energie via vergisting van biomassa en mest. Met de sector zijn afspraken gemaakt in het convenant 'Naar een energie-efficiënte landbouw in Utrecht'.

Resultaten Biomassa-potentieel studie
In 2010 hebben wij een potentieelstudie laten uitvoeren naar de hoeveelheid biomassa die beschikbaar is in de Provincie Utrecht en hebben wij laten berekenen hoeveel energie daarmee gegenereerd kan worden. Tevens hebben wij laten schatten hoeveel biomassa al wordt ingezet voor energietoepassingen of hoogwaardiger toepassingen. De resultaten zijn verwerkt in het rapport *Biomassapotentieel Provincie Utrecht.*

De potentieelstudie laat zien dat in de Provincie Utrecht 2 PJ aan duurzame elektriciteit en warmte opgewekt kan worden uit de beschikbare biomassa. Dat kan worden onderverdeeld in 1,35 PJ (120.000 huishoudens) duurzame elektriciteit en 0,65 PJ (13.000 huishoudens) duurzame warmte. Dit aantal huishoudens is vergelijkbaar met de gemeenten Amersfoort, Woerden en Veenendaal samen.
De totale energievraag in de Provincie Utrecht is 212 PJ en de totale CO_2 emissie is 9.340 kton. Het volledig inzetten van het beschikbare biomassapotentieel heeft een CO_2 reductie van 330 kton (3,6%) tot gevolg. Op dit moment wordt al bijna de helft van alle beschikbare biomassa ingezet voor de opwekking van energie. Als de beschikbare biomassa optimaal wordt ingezet voor energie (benutting van biogas voor mobiliteit in plaats van omzetting tot elektriciteit) kan er tot maximaal 3,1 PJ energie worden geproduceerd.

Visie op Biomassa en bio-energie in de Provincie Utrecht
De conclusie van de potentieelstudie is dat er nog veel onbenutte kansen liggen voor bio-energie, vooral in het agrarisch gebied (mest) en in bos- en natuurgebieden (houtige biomassa). Hieronder geven wij aan op welke wijze wij onze ambities en uitgangspunten verankeren in het bestaande beleid en welke rol de wij op ons willen nemen bij het verwezenlijken van onze ambities.

Ambities
1. Wij willen ons inzetten voor de **verbetering van wet- en regelgeving** ten behoeve van het realiseren van biomassa, zowel in eigen taken (ruimtelijke ordening) als in lobby naar (inter)nationale en regionale overheden.
2. Wij willen ons inzetten voor **optimale benutting** van de vrijkomende biomassa reststromen en deze vergroten, zowel voor nog niet gebruikte stromen als de efficiëntie van bestaande initiatieven verhogen.
3. Wij willen inzetten op **innovatie**, om nog niet benutte biomassastromen efficiënt in te kunnen zetten, en om nieuwe hoogwaardige toepassingen te vinden voor biomassa
4. Wij willen ons inzetten voor **versterking van de regionale economie** door als makelaar vraag en aanbod in biomassaprojecten zo goed mogelijk te laten aansluiten als ook om partijen bij elkaar te brengen in concrete projecten.

Rollen van de Provincie Utrecht
Om bovenstaande ambities te kunnen realiseren willen wij diverse rollen opnemen. Belangrijkste rollen zijn coördinator/facilitator/aanjager, regelgever en vergunningverlener.

-*Coördinator, facilitator, aanjager,*
Wij willen ons inzetten voor versterking van de regionale economie door als makelaar vraag en aanbod in biomassaprojecten zo goed mogelijk te laten aansluiten en partijen bij elkaar te brengen in concrete projecten. Een kosteneffectieve methode om dit bereiken is het maken van een biomassa-kansenkaart met daarbij een digitaal biomassa-plein (een interactieve website waarop aanbieders en afnemers elkaar kunnen vinden).
Om de ruimtelijke ontwikkelingen te optimaliseren hebben wij een voorkeur voor kleinschalige biomassa-initiatieven met een duidelijke match tussen locale vraag en aanbod. Grootschalige initiatieven willen wij alleen ondersteund wanneer het hoogst haalbare energierendement wordt gerealiseerd en er zichtbaar wordt aangesloten op de locale vraag. Op het gebied van innovatie liggen er veel kansen in de Provincie Utrecht, bijvoorbeeld op het gebied van biogas. Wij streven naar een optimale inzet van biogas en hebben daartoe al een aantal projecten rond biogas/groengas in gang gezet (‘Groengas geven’, de ontwikkeling van Slimme netwerken (smart grids) en biogashubs).
In de Economische Visie hebben wij het belang van innovaties en ontwikkeling op het gebied van duurzame energie onderkend door duurzame energie als speerpunt aan te merken. Daarnaast zullen wij voor initiatieven die het innovatieve stadium voorbij zijn, het speelveld van innovatief financieren verkenen. Het gaat hierbij niet om financiering vanuit de overheid (zoals subsidies) maar om innovatieve manieren van financieren waarbij de markt zelf de financiering regelt. Onze rol ligt daarbij vooral in het bijeen brengen van partijen en het helpen zoeken naar economisch rendabele business cases.

-*Regelgever*
Er is een aantal knelpunten dat de ontwikkelingen op het gebied van biomassa tegenhoudt. De voornaamste knelpunten zijn regels op Rijksniveau. Wij kunnen helpen knelpunten op te lossen door in te zetten op lobby en innovaties of door een aantal proeftuinen/experimenteergebieden in te richten waarin een innovatieomgeving wordt opgezet om de keten tussen bio-energieproducent en consument te organiseren en te realiseren. De PRS biedt hiervoor ruimte. Daarnaast hebben wij in het voorontwerp PRS beleid opgenomen ten aanzien van biomassa-installaties van verschillende capaciteiten.

-*Vergunningverlener*
Bij biomassa-initiatieven met ingewikkelde vergunningprocedures waarbij initiatiefnemer, gemeente en Rijk betrokken zijn, willen wij een coördinerende rol spelen. Het gaat hierbij vooral over grote projecten die de Wabo ontstijgen.

Meetbaar / beoogd beleidseffect
De resultaten zijn/worden meegenomen in de PRS, Economische Visie met bijbehorende Innovatieagenda en Landbouwvisie.

Financiële consequenties
Op dit moment zijn er geen financiele consequenties. In deze brief geven wij op hoofdlijnen het beleid weer ten aanzien van bio-energie. Dit beleid heeft zijn weerslag in diverse beleidsprogramma’s. Waar in de toekomst meer specifiek beleid wordt opgesteld, zullen uiteraard op dat moment de financiele consequenties worden meegewogen en inzichtelijk worden gemaakt.

Vervolgprocedure/voortgang
De resultaten worden meegenomen in PRS, Economische Visie met bijbehorende Innovatieagenda en Landbouwvisie.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten
-

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, R.C. Robbertsen
De secretaris, H. Goedhart

provincie :: Utrecht

College van Gedeputeerde Staten

statenbrief